

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie A.W.

skazanego z art. 270 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 lipca 2025 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od

wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 26 listopada 2024 r., sygn. akt V Ka 870/24

zmieniającego

wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z 7 marca 2024 r., sygn. akt IV K 147/20

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z 7 marca 2024 r. uznał A.W. winnym czynów opisanych w pkt 142, 44-53, 55-62, 65-67, 69-74, 76-78 części wstępnej wyroku, wyczerpujących dyspozycję co do:

1. pkt. 1-41 - art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i ustalając, iż w/w czyny popełnił w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności na mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w wysokości 300

stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 200 zł; na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej, osiągniętej z przestępstwa w kwocie 2.408.615,52 zł;

2. pkt. 42, 46, 50 - art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 20 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. i za to na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 120 stawek dziennych po 80 zł;
3. pkt. 44-45, 47-49, 51 -53, 55 - art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s. i za to na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 80 zł;
4. pkt. 56-62, 65-67, 69-74, 76-78 - art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 1 k.k.s. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 80 zł.

Na podstawie 270 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu A.W. karę 3 lat pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 200 zł. Orzekł ponadto przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości

korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa w kwocie 2 408 615,52 zł oraz na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 40 § 1 k.k.s. orzeczone w pkt. od I b) do I d) wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i grzywny połączył i jako karę łączną za w/w czyny wymierzył mu 1 rok kary pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 80 zł. Na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. sąd I instancji orzekł ponadto, iż wykonaniu podlega kara surowsza orzeczona za czyny z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. Nadto w oparciu o przepis art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s. sąd *a quo* w sprawie o czyny opisane w pkt. 43, 54, 63, 64, 68 i 75 umorzył postępowanie i na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył A.W. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli m.in. obrońcy oskarżonego A.W. i tak adw. A.H. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na treść orzeczenia a polegający na:

a) nieprawidłowym ustaleniu prognozy kryminologicznej co do oskarżonego, czego konsekwencją była rażąca niewspółmierność orzeczonej kary;

a nadto zarzucił:

II. rażąca niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu w sytuacji, gdy kara ta nie spełnia celów prewencji indywidualnej i generalnej, które winny spełniać, a prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne przemawiają za orzeczeniem kary w znacznie niższym wymiarze.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie kary pozbawienia wolności w znacznie mniejszym wymiarze, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców oskarżonego A.W. – adw. A.M. – wyrokowi sądu I instancji zarzucił powołując się na przepis art. art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k.:

1. obrazę prawa karnego materialnego tj. art. 60 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 6 k.k. poprzez jego niezastosowanie w stosunku do czynów przypisanych

oskarżonemu w punktach I a) — I d) zaskarżonego wyroku, mimo iż z niekwestionowanych ustaleń faktycznych oraz przebiegu postępowania przygotowawczego wynikało, że oskarżony A.W. w postępowaniu przygotowawczym ujawnił i przedstawił cały szereg istotnych okoliczności wskazujące na popełnienie przez inne osoby z nim współdziałające przestępstw oraz istotne okoliczności popełnienia tych czynów, zwłaszcza personalia 37 współsprawców sensu largo, co do których organy ścigania nie posiadały uprzednio wiedzy, a zatem istniał przypadek, który obliguje sąd do zastosowania obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary za czyny opisane w punktach I a) – I d) zaskarżonego wyroku, oraz daje możliwość zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania tej kary;

2. obrazę przepisów prawa karnego procesowego - art. 7 k.p.k. - mającą istotny wpływ na treść wyroku, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, bez oparcia tej oceny na zasadach wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności poprzez niesłuszne uznanie, iż dowód z wyjaśnień oskarżonego A.W. nie zasługuje na obdarzeniem go walorem wiarygodności w całości, podczas gdy oskarżony w swoich depozycjach w sposób szczerzy odniósł się do każdego z zarzucanych mu czynów, wskazał również - oprócz wyjaśnień składanych w swojej sprawie - oskarżony w postępowaniu przygotowawczym ujawnił i przedstawił istotne okoliczności wskazujące na popełnienie przez inną osobę współdziałającą przestępstw oraz istotne okoliczności jego popełnienia; a w konsekwencji:
3. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na jego treść polegający na niesłusznym i nieprawidłowym ustaleniu, że oskarżony A.W. znał i współpracował i popełnił przestępstwo z A.B. w zakresie w jakim przypisano mu sprawstwo czynu opisanego w pkt. 34, podczas gdy oskarżony w swoich depozycjach w sposób szczerzy odniósł się do każdego z zarzucanych mu czynów i wskazał, że nie zna i nigdy nie spotkał A.B. oraz że nigdy nie przekazywał mu żadnych dokumentów w postaci faktur VAT, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i zaniechanie przeprowadzenia badań sfałszowanych dokumentów

dotyczących fikcyjnego nabycia paliwa przez A.B. prowadzi do wniosku o braku jakichkolwiek powiązań pomiędzy oskarżonym A.W. a A.B., co w konsekwencji powinno skutkować uniewinnieniem oskarżonego od dokonania czynu opisanego w pkt 34 aktu oskarżenia.

Z ostrożności procesowej drugi z obrońców A.W., na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów, w oparciu o art. 438 pkt 2, 3 oraz 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

4. rażącą niewspółmierność kary - zarówno kar jednostkowych, jak i kary łącznej, poprzez wymierzenie oskarżonemu w pkt. I a) lat pozbawienia wolności, i grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 200 zł, orzeczenie przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa w kwocie 2 408 615,52 zł oraz pkt. I b) – I d) kary łącznej roku pozbawienia wolności, grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 80 zł, w sytuacji, gdy są to kary rażąco zbyt surowe, nieadekwatne do okoliczności sprawy, w tym zwłaszcza warunków i właściwości osobistych oskarżonego, w tym jego uprzedniej niekaralności oraz prowadzenia ustabilizowanego trybu życia oraz znacznego upływu czasu od popełnienia przestępstwa do wydania wyroku. Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1. uniewinnienie oskarżonego A.W. od dokonania czynu opisanego w pkt. 34;
2. umorzenie postępowania w zakresie czynu z pkt. 45 na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s. wobec przedawnienia karalności tego czynu;
3. uchylenie orzeczenia o wymierzonej oskarżonemu A.W. karze pozbawienia wolności i grzywny za ciąg przestępstw z pkt I a) wyroku i wymierzenie mu za ten ciąg przestępstw na podstawie art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 6 § 3 k.k. kary 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 30 zł każda stawka;
4. uchylenie orzeczenia o wymierzonych oskarżonemu A.W. karach jednostkowych z pkt I b), I c) i I d) oraz kary łącznej i wymierzenie za te czyny stosownych samoistnych kar grzywny, przy określeniu wysokości jednej stawki na 30 zł.

Skarżący w wymienionym środku odwoławczym złożył wniosek alternatywny, w przypadku uwzględnienia wyłącznie zarzutu z pkt 4 apelacji i wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie wymierzonej kary za czyny z pkt. I a) poprzez złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary do dwóch lat pozbawienia wolności, w związku z art. 4 § 1 k.k. warunkowe zawieszenie jej wykonania na okres pięciu lat oraz oddanie oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;
2. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie wymierzonej kary łącznej za czyny z pkt. I b) – I d) poprzez wymierzenie oskarżonemu radykalnie łagodniejszych kar za poszczególne przestępstwa oraz łagodniejszej kary łącznej pozbawienia wolności tj. kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat, a także grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł.

Wyrokiem z 26 listopada 2024 r., sygn. V Ka 870/24, Sąd Okręgowy w Lublinie

I. zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do A.W. w ten sposób, że:

1. uchylił rozstrzygnięcia zawarte w pkt I o uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia czynów z pkt. 44, 45, 47-49, 51-53 i 55, wymierzonych za te czyny karach pozbawienia wolności i grzywny, orzeczonych, wobec tego oskarżonego karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny oraz o opłacie za I instancję;
2. oskarżonego A.W. uznał za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w pkt. 44, 47-49, 51-53, 55, z których każdy wyczerpał dyspozycję art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. 62 § 2 k.k.s. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 k.k.s. pkt 2 i 3 k.k.s. i za to na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 k.k.s. pkt. 2 i 3 i § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 80 zł;
3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 39 § 1 i 2

k.k.s. i art. 40 § 1 k.k.s. tak orzeczone wobec oskarżonego A.W. kary pozbawienia wolności i grzywny w pkt. I b i d zaskarżonego wyroku oraz w pkt. I ppkt. 2 omawianego wyroku połączył i jako karę łączną wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 80 zł;

4. uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu zarzucanego A.W. w pkt 45 i na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s. postępowanie w sprawie o ten czyn umarzył, zaś wydatkami w tym zakresie obciążył Skarb Państwa.

Kasację od orzeczenia sądu odwoławczego złożył obrońca skazanego A.W. adwokat A.M., w której orzeczeniu sądu odwoławczego zarzucił:

rażącą obrazę prawa karnego procesowego, która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia - art. 433 § 1 k.p.k. polegającą na arbitralnym oraz bezkrytycznym zaakceptowaniu przez sąd odwoławczy niewątpliwie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego poczynionej przez sąd I instancji i przez to brak należytej kontroli odwoławczej, co do obligatoryjnego zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 3 k.k. - w brzmieniu obowiązującym w chwili dokonywania czynów przypisanych oskarżonemu.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku

i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do uwag o charakterze ogólnym należy wskazać, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z

powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego. Zamknięty katalog podstaw kasacyjnych wskazanych w art. 523 § 1 k.p.k. wyłącza spośród nich zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie jest uprawniony dokonywać w ramach postępowania kasacyjnego ponownej oceny dowodów i na tej podstawie kontrolować prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja.

Również, zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, niedopuszczalne jest w kasacji skuteczne kierowanie zarzutów przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ponowna kontrola orzeczenia sądu *meriti*, a więc rozpoznawanie kolejny raz zarzutów stawianych temu rozstrzygnięciu. Zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Nie budzi również wątpliwości, że powtórzenie w kasacji zarzutów wywiedzionych uprzednio w apelacji jest możliwe w przypadku wystąpienia tzw. efektu przeniesienia, czyli sytuacji, kiedy sąd odwoławczy nienależycie rozpozna apelację, jednak w takim wypadku skarżący musi w kasacji sformułować zarzut dotyczący wadliwego procedowania instancji odwoławczej, w następstwie, którego doszło do przeniknięcia uchybienia sądu *a quo* do orzeczenia sądu drugiej instancji. W takim wypadku to na skarżącym ciąży obowiązek podniesienia i wykazania wadliwości procedowania przez sąd odwoławczy, w następstwie, którego doszło do owego przeniknięcia uchybienia do orzeczenia drugoinstancyjnego.

Przechodząc do oceny sformułowanego zarzutu stwierdzić należy, że podnoszony przez skarżącego zarzut rażącej obrazę art. 433 § 1 k.p.k. sprowadza się do zakwestionowania odmowy skazania A.W. z zastosowaniem instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, będącej konsekwencją treści złożonych przez skazanego wyjaśnień. Brak jednak podstaw do zanegowania oceny dokonanej przez sąd odwoławczy, co do prawidłowości procedowania w tym zakresie sądu I

instancji. Sąd Okręgowy w sposób należyty odniósł się do podniesionego przez obrońcę zarzutu obrazu art. 60 § 3 k.k. a nadto w sposób poprawny, zgodnie z regułą określoną w przywołanym w zarzucie kasacji normą z art. 433 § 1 k.p.k. ocenił wszystkie ustalone w sprawie okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak również na niekorzyść skazanego A.W. W pisemnych motywach wyroku nadto należycie rozważył wszystkie zarzuty i wnioski zawarte w treści apelacji obrońcy w tym prawidłowo opisał okoliczności, które w jego ocenie wskazują na niemożność zastosowania wobec skazanego A.W. dobrodziejstwa wynikającego z art. 60 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 6 k.k.

Wskazując na bezzasadność podniesionego przez obrońcę zarzutu obrazu art. 60 § 3 k.p.k. powołując się na bogate w tym zakresie orzecznictwo sąd *ad quem* wskazał m.in., że nie zasługuje na dobrodziejstwo wynikające z wymienionych przepisów zmienna postawa oskarżonego, charakteryzująca się ujawnieniem wymaganych informacji na etapie śledztwa, a następnie zaprzeczeniem im na dalszych etapach postępowania, w tym w szczególności w toku rozprawy. Składający wyjaśnienia, chcąc skorzystać z obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 3 k.k., musi być lojalnym procesowym współpracownikiem organów ścigania oraz organów wymiaru sprawiedliwości. Skazany A.W. natomiast wykazał się nielojalną i zmienną postawą wobec zarówno organów ścigania, jak i przed sądem w toku całego postępowania, czym przekreślił możliwość zastosowania wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 3 k.k. Na dowód podniesionych okoliczności przywołał fakt, że oskarżony tylko w pierwszych wyjaśnieniach, przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, wskazując, że to on wpadł na pomysł wystawiania faktur VAT, opisując podejmowane działania w kierunku uzyskania szablonu faktury, sposobu i miejsca ich produkowania, wyszukiwania ich odbiorców, sposobu i formy ich przekazywania, uzyskiwanej za nie korzyści oraz wskazując na innych pośredników, przy czym jego wyjaśnienia są bardzo dokładne, logiczne oraz korespondują z wyjaśnieniami innych współoskarżonych K.K., J.H. czy K.P. Natomiast już w kolejnych wyjaśnieniach składanych w toku postępowania przygotowawczego, jak i przed Sądem Rejonowym na rozprawie, diametralnie zmienił swoje relacje co do roli, jaką odegrał w całym procederze podając, że nie

wystawiał fałszywych faktur, lecz przyjmował zamówienia, był tylko pośrednikiem w ich przekazywaniu osobom, które wymienił i chciał ostrzec źródło, z którego otrzymywał faktury, aby zakończyli proceder, dlatego w pierwszym przesłuchaniu wszystko wziął na siebie. Tym samym sąd odwoławczy w ślad za sądem I instancji ocenił postawę skazanego jako niełojalną i zmienną zarówno przed organami ścigania, jak i przed sądem w toku całego postępowania, czym przekreślił możliwość zastosowania wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 3 k.k. Wyjaśnienia bowiem oskarżonego, by mogły stanowić podstawę do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 60 § 3 k.k., muszą być szczere i pełne, stwarzając jednoznaczne przekonanie o zerwaniu lojalności pomiędzy sprawcami określonego przestępstwa, muszą przedstawiać istotne okoliczności zdarzenia bez ukrywania lub pomniejszania roli własnej lub innego sprawcy” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2020 r., sygn. IV KK 642/19). Trafnie zauważa Sąd Najwyższy w licznych przecież orzeczeniach, że od oskarżonego wobec którego ma być zastosowana instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary, wymaga się przede wszystkim rzetelności, lojalności i prawdomówności. Zmieniając w sposób istotny swoje wyjaśnienia oskarżony znowu, jak gdyby zaczyna respektować zasadę lojalności wobec innych współsprawców, a przede wszystkim w którymś momencie jego wyjaśnienia stają się niewiarygodne. Odwołanie, zmiana w sposób istotny wyjaśnień jako zaprzeczenie podanych informacji przekreśla możliwość skorzystania z dobrodziejstwa skorzystania z dobrodziejstwa art. 60 § 3 k.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2003 r., sygn. III K 36/03). Dokonana w tym zakresie przez sąd odwoławczy ocena wyjaśnień skazanego nie budzi zatem zastrzeżeń i prowadzi do konstatacji, że twierdzenia zawarte w kasacji mają jedynie charakter polemiczny, a orzeczenie Sądu Okręgowego nie jest dotknięte uchybieniami, o których mowa w art. 523 § 1 k.p.k., także w kontekście zarzutu rażącego naruszenia 433 § 1 k.p.k., który *de facto* sprowadza się do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych co do powodów niezastosowania art. 60 § 3 k.k. wskutek uznania przez sąd I instancji, że skazany nie spełnił określonych w tym przepisie wymogów, a ustalenia te aprobował sąd II instancji.

Już tak tylko na marginesie, albowiem ta kwestia została podniesiona przez

prokuratora w odpowiedzi na kasację, zresztą słusznie, stwierdzić należy, że skarżący nadto nie dostrzega, że nawet przy przyjęciu, iż skazany spełnia wszystkie warunki wynikające z przepisu art. 60 § 3 k.k., to i tak stosownie do art. 57 § 2 k.k., jeżeli zbiegają się podstawy nadzwyczajnego złagodzenia i obostrzenia, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie albo obostrzenie kary. W wypadku takiego zbiegu podstaw sąd może albo zredukować je nawzajem i wymierzyć karę w granicach zwykłego wymiaru, albo dokonać wyboru jednej z podstaw i karę nadzwyczajnie złagodzić albo obostrzyć. Wyboru tego sąd może dokonać niezależnie od charakteru zbiegających się podstaw (obie podstawy nie muszą mieć charakteru obligatoryjnego). Omawiany przepis uchyla zatem ustawową obligatoryjność stosowania instytucji, dając prawo wyboru sądowi (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 10 września 2020 r., IV KK 57/20 oraz podane tam orzecznictwo i literatura). W realiach rozpoznawanej sprawy ewentualna obligatoryjność nadzwyczajnego złagodzenia kary związana z art. 60 § 3 k.k. redukowana jest chociażby przez fakt, że skazanemu przypisano popełnienie przestępstw w warunkach art. 91 § 1 k.k., stanowiącego przecież o przesłankach nadzwyczajnego obostrzenia kary.

Mając powyższe na uwadze, kasację obrońcy skazanego uznać należało za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu w trybie przepisu art. 535 § 3 k.p.k. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł w oparciu o przepis art. 637 a k.p.k. w zw. z art. 636 k.p.k.

[WB]

[a.ł]

